



# Aktuální vývoj hospodaření územních samosprávných celků

**Miroslav MATEJ**

ředitel

Odbor financování územních rozpočtů

**Ministerstvo financí**

květen 2018

---



# Obsah prezentace

---

**Hospodaření obcí a krajů v roce  
2016 až 2018**

**Zadluženost a rozpočtová  
odpovědnost**

**Vývoj hospodaření v roce 2018**



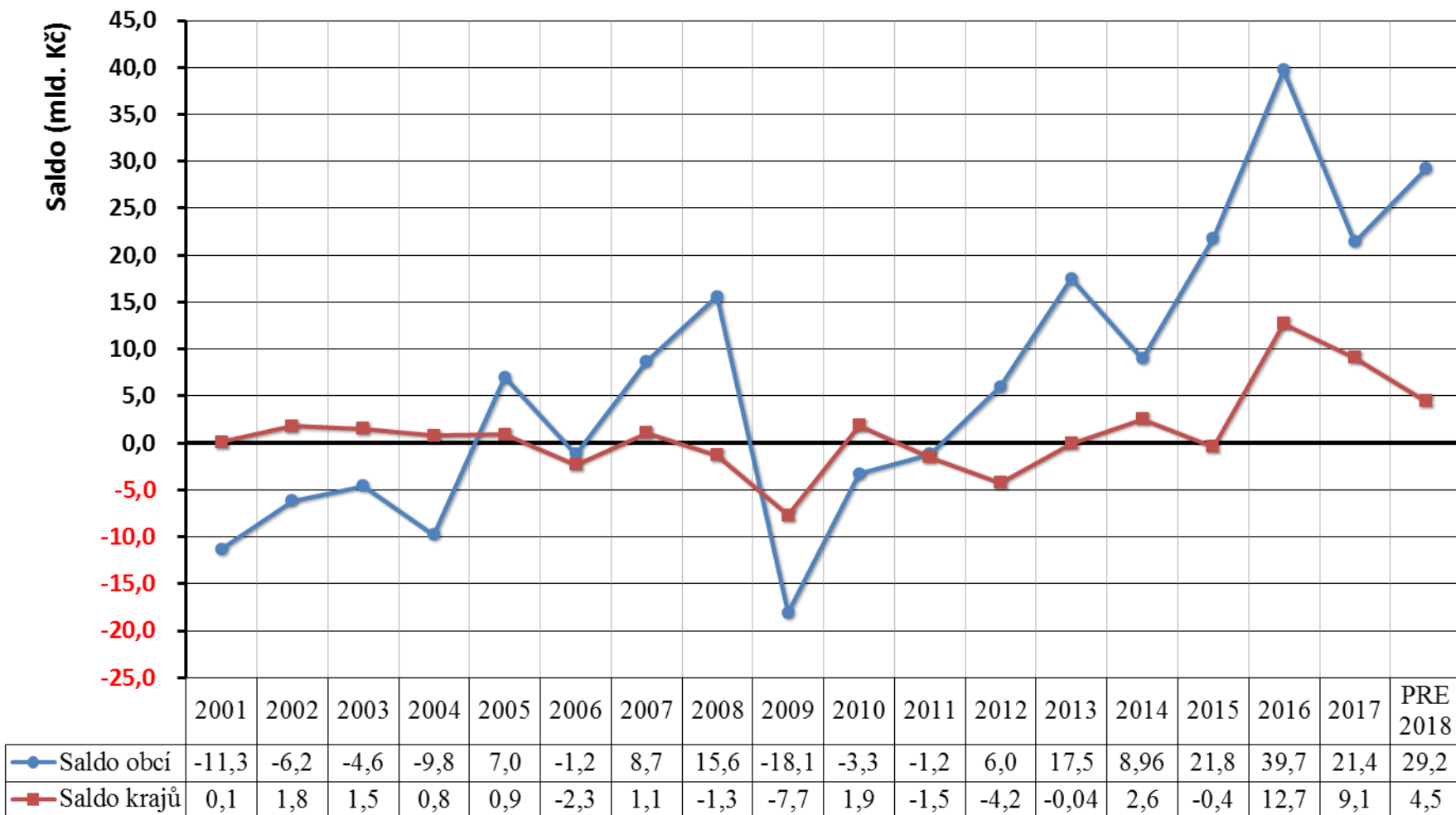
# **Hospodaření obcí a krajů v roce 2016 a 2017 s výhledem 2018**





# Hospodaření obcí a krajů

Vývoj salda hospodaření obcí a krajů v letech 2001 až 2018 (v mld. Kč)



Roky



# Příjmy a výdaje obcí a krajů v roce 2016-2018

v mld. Kč	2016		2017		PRE 2018		Index 17/16		Index 18/17	
	Obce	Kraje	Obce	Kraje	Obce	Kraje	Obce	Kraje	Obce	Kraje
Daňové příjmy	190,8	58,7	206,3	64,4	229,4	70,0	108,1 %	109,7 %	111,2 %	108,7 %
Nedaňové příjmy	30,3	4,2	29,4	3,6	32,4	3,4	97,0 %	85,7 %	110,2 %	94,4 %
Kapitálové příjmy	7,8	0,6	6,3	0,3	7,8	0,4	80,8 %	50,0 %	123,8 %	133,3 %
Přijaté transfery	50,1	104,7	52,2	113,3	46,3	127,4	104,2 %	108,2 %	88,7 %	112,4 %
<b>Příjmy celkem</b>	<b>279,0</b>	<b>168,3</b>	<b>294,2</b>	<b>181,6</b>	<b>315,9</b>	<b>201,2</b>	<b>105,4 %</b>	<b>108,0 %</b>	<b>107,4 %</b>	<b>110,7 %</b>
Běžné výdaje	187,8	141,1	205,5	155,2	214,0	177,9	109,4 %	110,0 %	104,1 %	114,6 %
Kapitálové výdaje	51,4	14,5	67,3	17,3	72,7	18,8	130,9 %	119,3 %	108,0 %	108,7 %
<b>Výdaje celkem</b>	<b>239,3</b>	<b>155,6</b>	<b>272,8</b>	<b>172,5</b>	<b>286,7</b>	<b>196,7</b>	<b>114,0 %</b>	<b>110,9 %</b>	<b>105,1 %</b>	<b>114,0 %</b>
Saldo	39,7	12,7	21,4	9,1	29,2	4,5				

daňové příjmy 2017: obce + 15,5 mld. Kč; kraje + 5,8 mld. Kč

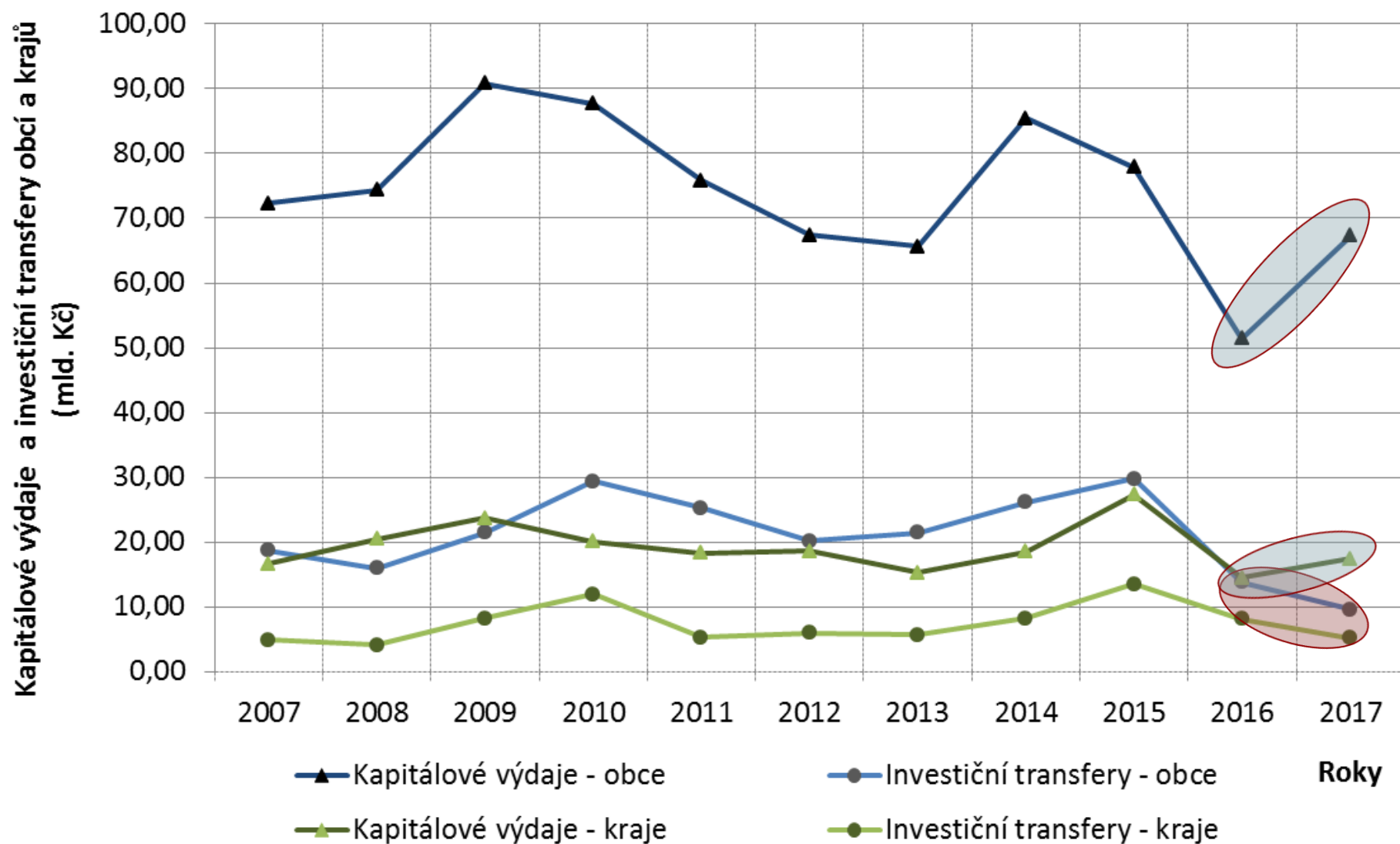
daňové příjmy 2018: obce + 23,1 mld. Kč; kraje + 5,6 mld. Kč



- **rok 2016**
  - stagnace celkových příjmů z důvodu poklesu investičních transferů
  - prudký nárůst daňových příjmů (meziročně + 23,2 mld. Kč)
  - historicky nejvyšší přebytek hospodaření
- **rok 2017**
  - přebytek ve výši 30,5 mld. Kč
  - prudký nárůst daňových příjmů
- **rok 2018**
  - pokračování trendu přebytkového hospodaření
    - novela zákona o RUD
    - hospodářský růst



# Kapitálové výdaje a investiční transfery u obcí a krajů





# Daňové příjmy obcí: 12/2016 vs. 12/2017 (skutečnost)

Ukazatel	Období		Meziroční srovnání	
	12/2016	12/2017	tis. Kč	%
<b>Daňové příjmy</b>	<b>190 750 552</b>	<b>206 315 824</b>	<b>15 565 271</b>	<b>108,16%</b>
z toho:				
<b>Daně z příjmů fyzických osob</b>	<b>44 780 453</b>	<b>47 845 869</b>	<b>3 065 416</b>	<b>106,85%</b>
z toho:				
ze závislé činnosti a funkčních požitků	37 179 317	42 786 866	5 607 549	115,08%
z příznání	3 788 381	1 246 556	-2 541 825	32,90%
z kapitálových výnosů	3 812 494	3 812 056	-439	99,99%
<b>Daně z příjmů právnických osob</b>	<b>45 762 184</b>	<b>47 070 626</b>	<b>1 308 442</b>	<b>102,86%</b>
z toho:				
daň z příjmů právnických osob	39 600 563	40 669 498	1 068 935	102,70%
daň z příjmů právnických osob za obce	6 161 620	6 401 127	239 507	103,89%
daň z příjmů právnických osob za kraje				
<b>Daň z přidané hodnoty</b>	<b>72 522 539</b>	<b>82 544 550</b>	<b>10 022 011</b>	<b>113,82%</b>
<b>Daně a poplatky z vybraných činností a služeb</b>	<b>17 098 709</b>	<b>18 089 075</b>	<b>990 366</b>	<b>105,79%</b>
z toho:				
poplatky a odvody v oblasti život. prostředí	2 900 687	2 924 865	24 179	100,83%
místní poplatky z vybraných čin. a služeb	5 175 216	5 294 676	119 460	102,31%
ostatní odvody z vybraných čin. a služeb	6 221 435	325 623	-5 895 812	5,23%
správní poplatky	2 801 371	2 890 941	89 570	103,20%
<b>Daně v oblasti hazardních her</b>		<b>6 652 970</b>	<b>6 652 970</b>	
<b>Daň z nemovitých věcí</b>	<b>10 585 655</b>	<b>10 765 049</b>	<b>179 394</b>	<b>101,69%</b>
<b>Stav na bankovních účtech</b>	<b>125 177 292</b>	<b>147 401 242</b>	<b>22 223 950</b>	<b>117,75%</b>





# Daňové příjmy krajů: 12/2016 vs. 12/2017 (skutečnost)

Ukazatel	Období		Meziroční srovnání	
	12/2016	12/2017	tis. Kč	%
<b>Daňové příjmy</b>	<b>58 747 112</b>	<b>64 426 761</b>	<b>5 679 649</b>	<b>109,67%</b>
z toho:				
<b>Daně z příjmů fyzických osob</b>	<b>14 603 252</b>	<b>16 348 789</b>	<b>1 745 537</b>	<b>111,95%</b>
z toho:				
ze závislé činnosti a funkčních požitků	12 848 347	14 566 593	1 718 247	113,37%
z příznání	365 959	399 644	33 685	109,20%
z kapitálových výnosů	1 388 946	1 382 552	-6 394	99,54%
<b>Daně z příjmů právnických osob</b>	<b>14 624 462</b>	<b>15 035 359</b>	<b>410 897</b>	<b>102,81%</b>
z toho:				
daň z příjmů právnických osob	14 362 269	14 720 237	357 968	102,49%
daň z příjmů právnických osob za obce				
daň z příjmů právnických osob za kraje	262 193	315 122	52 930	120,19%
<b>Daň z přidané hodnoty</b>	<b>29 491 114</b>	<b>32 958 976</b>	<b>3 467 861</b>	<b>111,76%</b>
<b>Daně a poplatky z vybraných činností a služeb</b>	<b>28 284</b>	<b>83 637</b>	<b>55 353</b>	<b>295,70%</b>
z toho:				
poplatky a odvody v oblasti život. prostředí	0	58 884	58 884	
místní poplatky z vybraných čin. a služeb	0	0	0	
ostatní odvody z vybraných čin. a služeb	362	339	-23	93,60%
správní poplatky	27 922	24 414	-3 508	87,44%
<b>Daň z nemovitých věcí</b>				
<b>Ostatní daňové příjmy</b>				
<b>Stav na bankovních účtech</b>	<b>23 849 342</b>	<b>29 877 396</b>	<b>6 028 054</b>	<b>125,28%</b>



# Daňové příjmy obcí: 03/2017 vs. 03/2018 (skutečnost)

Ukazatel	Období		Meziroční srovnání	
	03/2017	03/2018	tis. Kč	%
<b>Daňové příjmy</b>	<b>46 264 594</b>	<b>52 810 141</b>	<b>6 545 547</b>	<b>114,15%</b>
z toho:				
<b>Daně z příjmů fyzických osob</b>	<b>11 424 600</b>	<b>12 889 593</b>	<b>1 464 993</b>	<b>112,82%</b>
z toho:				
<i>ze závislé činnosti a funkčních požitků</i>	10 184 150	11 699 214	1 515 064	114,88%
<i>z příznání</i>	379 002	297 432	-81 570	78,48%
<i>z kapitálových výnosů</i>	861 360	892 944	31 584	103,67%
<b>Daně z příjmů právnických osob</b>	<b>10 757 794</b>	<b>10 877 764</b>	<b>119 970</b>	<b>101,12%</b>
z toho:				
<i>daň z příjmů právnických osob</i>	8 369 973	8 535 213	165 241	101,97%
<i>daň z příjmů právnických osob za obce</i>	2 387 822	2 342 551	-45 271	98,10%
<i>daň z příjmů právnických osob za kraje</i>				
<b>Daň z přidané hodnoty</b>	<b>19 945 560</b>	<b>23 669 722</b>	<b>3 724 162</b>	<b>118,67%</b>
<b>Daně a poplatky z vybraných činností a služeb</b>	<b>3 913 635</b>	<b>5 139 142</b>	<b>1 225 508</b>	<b>131,31%</b>
z toho:				
<i>poplatky a odvody v oblasti život. prostředí</i>	708 227	735 024	26 797	103,78%
<i>místní poplatky z vybraných čin. a služeb</i>	1 979 482	1 927 943	-51 539	97,40%
<i>ostatní odvody z vybraných čin. a služeb</i>	71 482	61 907	-9 574	86,61%
<i>správní poplatky</i>	713 914	689 376	-24 539	96,56%
<b>Daň z nemovitých věcí</b>		<b>1 724 892</b>	<b>1 724 892</b>	
<b>Daně v oblasti hazardních her</b>	<b>440 508</b>	<b>232 871</b>	<b>-207 637</b>	<b>52,86%</b>
<b>Stav na bankovních účtech</b>	<b>134 186 228</b>	<b>154 193 778</b>	<b>20 007 550</b>	<b>114,91%</b>

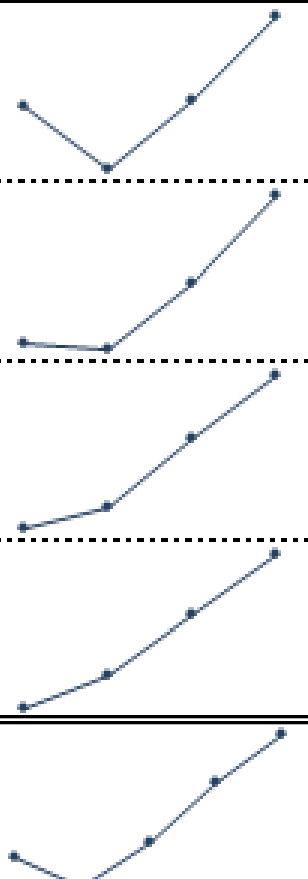


# Daňové příjmy krajů: 03/2017 vs. 03/2018 (skutečnost)

Ukazatel	Období		Meziroční srovnání	
	03/2017	03/2018	tis. Kč	%
<b>Daňové příjmy</b>	<b>14 984 396</b>	<b>16 434 891</b>	<b>1 450 495</b>	<b>109,68%</b>
z toho:				
<b>Daně z příjmů fyzických osob</b>	<b>3 872 656</b>	<b>4 420 063</b>	<b>547 407</b>	<b>114,14%</b>
z toho:				
<i>ze závislé činnosti a funkčních požitků</i>	3 468 394	3 992 124	523 730	115,10%
<i>z příznání</i>	91 588	105 924	14 336	115,65%
<i>z kapitálových výnosů</i>	312 673	322 014	9 341	102,99%
<b>Daně z příjmů právnických osob</b>	<b>3 073 754</b>	<b>3 153 928</b>	<b>80 175</b>	<b>102,61%</b>
z toho:				
<i>daň z příjmů právnických osob</i>	3 029 779	3 092 120	62 342	102,06%
<i>daň z příjmů právnických osob za obce</i>				
<i>daň z příjmů právnických osob za kraje</i>	43 975	61 808	17 833	140,55%
<b>Daň z přidané hodnoty</b>	<b>8 025 374</b>	<b>8 838 216</b>	<b>812 842</b>	<b>110,13%</b>
<b>Daně a poplatky z vybraných činností a služeb</b>	<b>12 613</b>	<b>22 684</b>	<b>10 071</b>	<b>179,85%</b>
z toho:				
<i>poplatky a odvody v oblasti život. prostředí</i>	6 586	15 256	8 670	
<i>místní poplatky z vybraných čin. a služeb</i>	0	0	0	
<i>ostatní odvody z vybraných čin. a služeb</i>	111	99	-12	89,19%
<i>správní poplatky</i>	5 916	7 329	1 414	123,90%
<b>Daň z nemovitých věcí</b>				
<b>Daně v oblasti hazardních her</b>				
<b>Stav na bankovních účtech</b>	<b>28 786 563</b>	<b>35 722 312</b>	<b>6 935 749</b>	<b>124,09%</b>



# Vývoj celostátního inkasa DPH, DPFO, DPPO

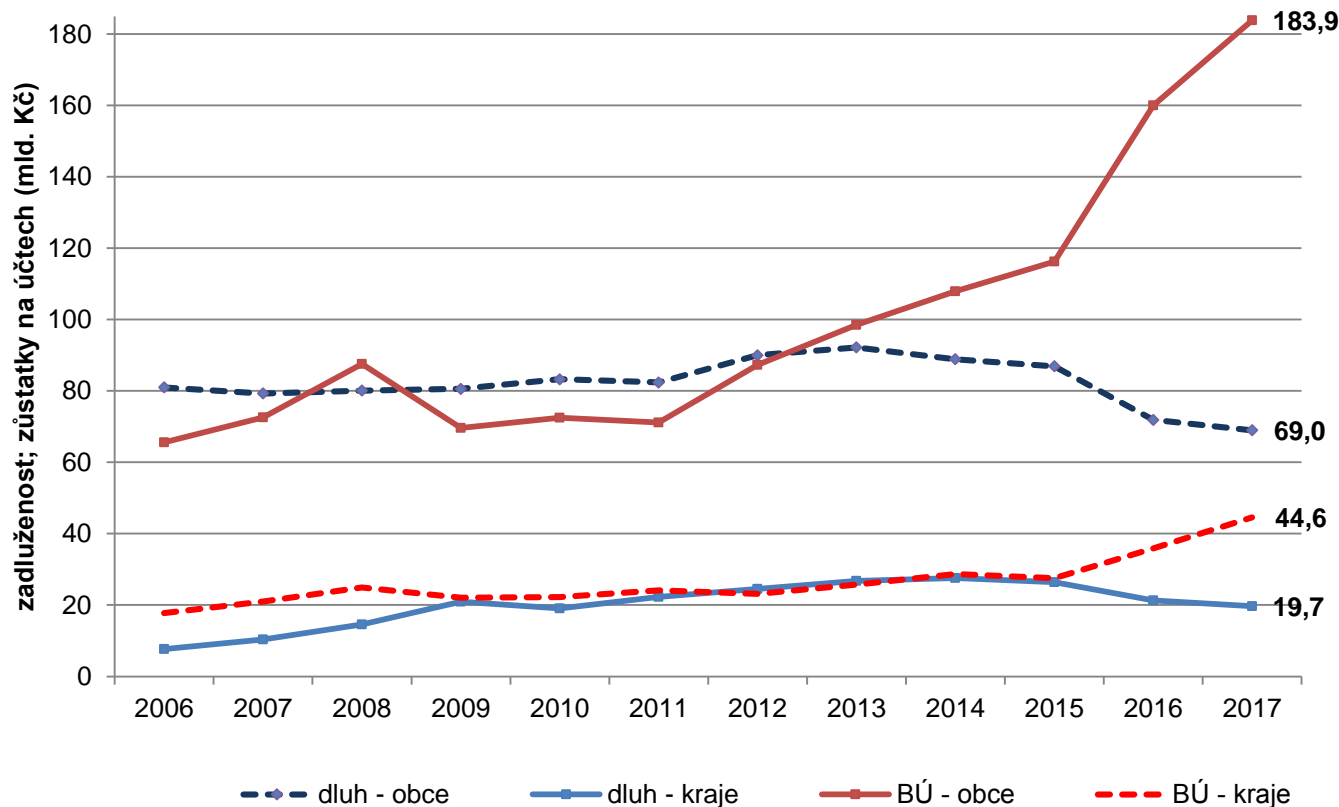
DPH, DPFO, DPPO						Duben 2018
mld. Kč	2014	2015	2016	2017	2018	Graf
1. Q	154,51	144,03	155,18	169,25	186,36	
2. Q	296,23	293,64	321,94	359,50		
3. Q	444,18	457,42	500,30	540,70		
4. Q	602,08	633,70	686,83	745,16		
Duben	188,35	177,52	193,44	215,04	232,55	

Meziroční rozdíl: 17,51 mld. Kč  
Meziroční index: 108,1%





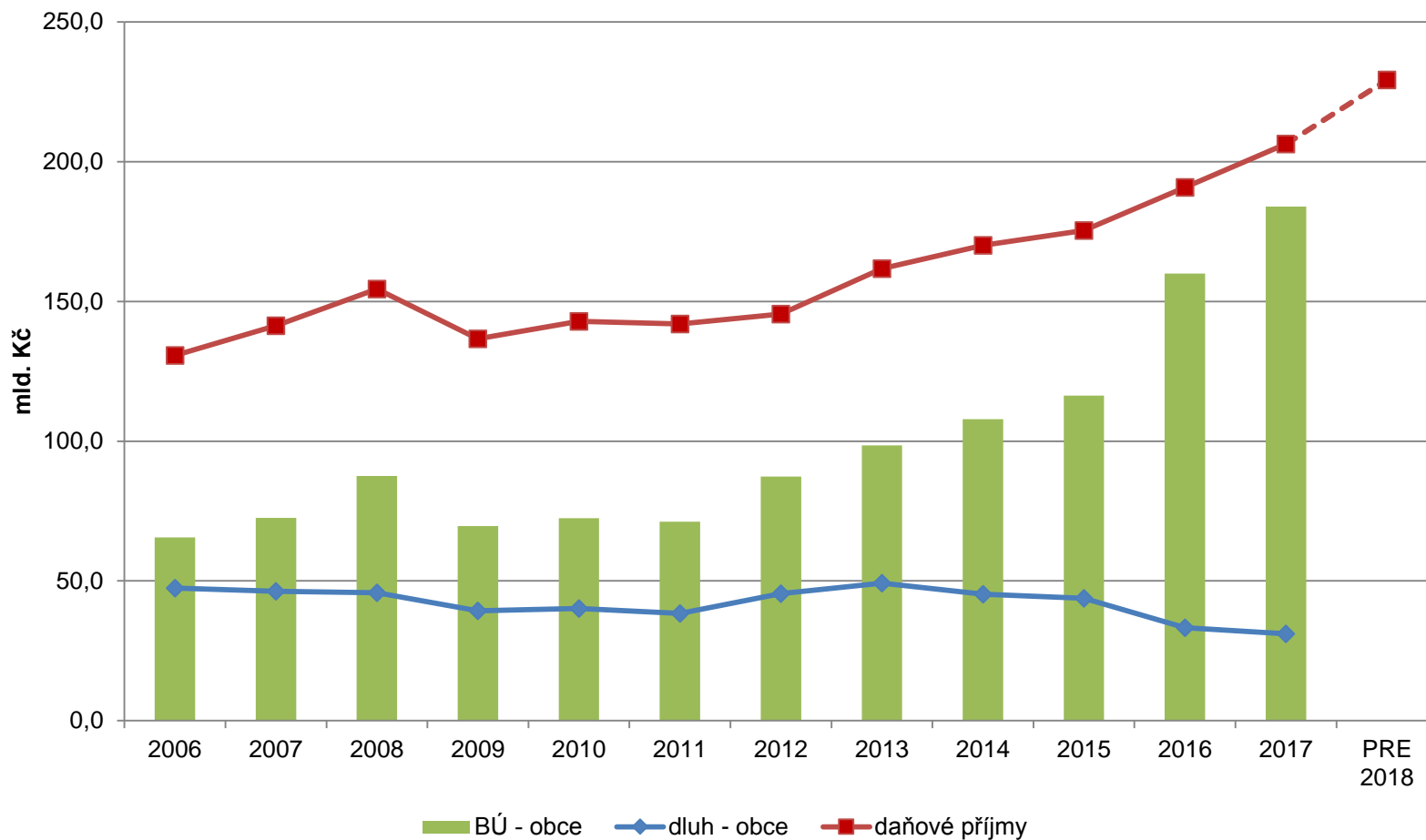
# Zadluženost obcí a krajů v letech 2006-2017



v mld. Kč	2016	2017	změna
kraje	21,3	19,7	- 7,5 %
obce	71,9	69,0	- 4,0 %



# Výše zůstatků na účtech je přímo úměrná vývoji daňových příjmů





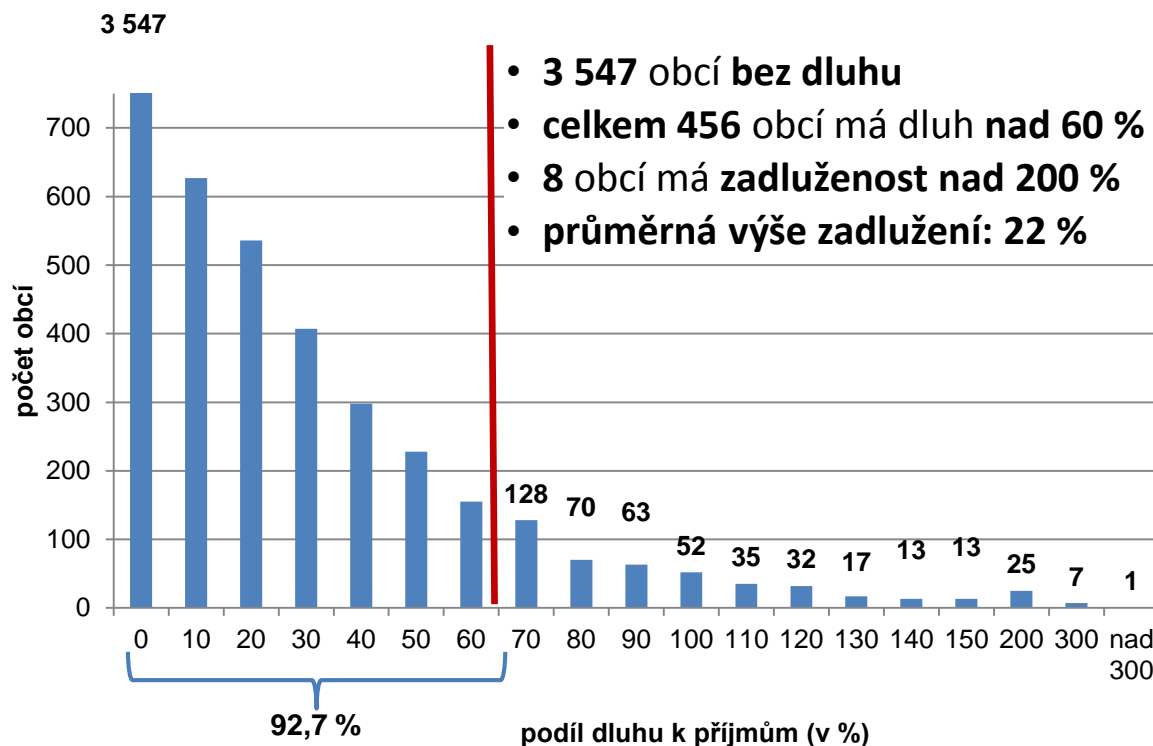
# Nález Ústavního soudu k pravidlům rozpočtové odpovědnosti

- zákonná úprava pravidel je **ústavně konformní**
- **stanovení dluhové hranice** a navazující povinnosti postupně snižovat dluh **je nejenom přípustné, ale i žádoucí**
- s ohledem na veřejný charakter prostředků obcí a krajů **je požadavek postupného snižování dluhu oprávněný a rozumný**
- nelze akceptovat argumentaci, že zrušení napadených ustanovení nebude odporovat právu EU
- schodkové hospodaření bylo i před novelou vnímáno jako *výjimka z obecného pravidla vyrovnaného rozpočtového hospodaření*
- obcím a krajům **není zapovězeno vytvářet dluh**
- fiskální pravidlo **nemá povahu sankce**





# Fiskální pravidlo – ÚSC (2017)



Středočeský kraj	10,76 %
Jihočeský kraj	0,00 %
Plzeňský kraj	0,00 %
Karlovarský kraj	5,18 %
Ústecký kraj	5,68 %
Liberecký kraj	8,18 %
Královéhradecký kraj	2,64 %
Pardubický kraj	10,57 %
Kraj Vysočina	5,21 %
Jihomoravský kraj	12,55 %
Olomoucký kraj	31,21 %
Zlínský kraj	2,28 %
Moravskoslezský kraj	10,32 %
<b>PRŮMĚR</b>	<b>9,73 %</b>

- souhrnná částka převyšující 60% pravidlo: 6,9 mld. Kč
- min. dluhová služba (tj. 5 % z rozdílu) přesahuje 10 % průměrných příjmů u 4 obcí

Hlavní město Praha: 29 %



# Kalkulačka – Rozpočtová odpovědnost

## Aktuální situace

Data jsou  
uvedena u  
konkrétní obce  
v záložce  
„Rozpočtová  
odpovědnost“  
na webu  
„Monitor“

[monitor.mfcr.cz](http://monitor.mfcr.cz)

AKTUÁLNÍ VÝPOČET (OD ROKU 2016)

UNIVERZÁLNÍ KALKULAČKA

AKTUÁLNÍ VÝPOČET (OD ROKU 2016)



Číslo řádku	Ukazatel	Hodnota
1	Příjem v roce 2016	170 644
2	Příjem v roce 2015	208 166
3	Příjem v roce 2014	167 384
4	Příjem v roce 2013	155 748
5	Průměr příjmů za poslední 4 roky ?	175 486
6	účet 281 - Krátkodobé úvěry	0
7	účet 282 - Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	0
8	účet 283 - Krátkodobé závazky z vydaných dluhopisů	0
9	účet 289 - Jiné krátkodobé půjčky	0
10	účet 322 - Směnky k úhradě	0
11	účet 326 - Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	0
12	účet 362 - Krátkodobé závazky z ručení	0
13	účet 451 - Dlouhodobé úvěry	27 134
14	účet 452 - Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	0
15	účet 453 - Dlouhodobé závazky z vydaných dluhopisů	0
16	účet 456 - Dlouhodobé závazky z ručení	0
17	účet 457 - Dlouhodobé směnky k úhradě	0
18	Dluh celkem ?	27 134
19	Podíl dluhu k průměru příjmů ?	15 %
20	5 % z rozdílu mezi výší dluhu a 60 % průměru příjmů za poslední 4 roky	-



# Aktualizovaný Monitoring hospodaření obcí a krajů

- schválen usnesením vlády dne 23. října 2017 v reakci na přijetí zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti
- první výpočet proveden v **březnu 2018** na datech k 31. 12. 2017. Informace obcím o překročení dluhového pravidla bude obcím každoročně předána prostřednictvím příslušných krajských úřadů (dopisy již byly z MF odeslány)
- výpočet bude dostupný krajským úřadům na Portálu Státní pokladny a také bude zveřejněn v aplikaci Monitor pro všechny uživatele
- informace o výsledcích monitoringu bude vládě předkládána každoročně do 31. 7.



## Změny oproti stávajícímu stavu:

- **nově** jsou zahrnuty i kraje
- **vyloučení PO z propočtu ukazatelů** za jednotlivé ÚSC (nespadají do fiskálního pravidla; PO budou obsaženy pouze v ukazateli č. **17** a **18**)
- **odstranění dvou stávajících nevyužívaných ukazatelů**:
  - 8 leté saldo;
  - podíl zadluženosti na cizích zdrojích.
- **sloučení dvou stávajících ukazatelů** (úvěry a komunální dluhopisy, přijaté NFV a ostatní dluhy) do ukazatele č. 8 „Zadluženost“
- **přidání nových ukazatelů** :
  - průměr příjmů za poslední 4 roky (ukazatel č. 7);
  - **pravidlo rozpočtové odpovědnosti** (ukazatel č. 9);
  - **stav na BÚ** zřízených **příspěvkových organizací** (ukazatel č. **17**);
  - **zadluženost** zřízených **příspěvkových organizací** (ukazatel č. **18**).



# **Vývoj hospodaření v roce 2018**



# Predikce vybraných daňových příjmů obcí a krajů 2017-18

(predikce konec dubna 2018)

<i>mld. Kč</i>	2017		Predikce 2018		Rozdíl 2018-2017	
Daňový příjem	kraje	obce <sup>1)</sup>	kraje	obce <sup>1)</sup>	kraje	obce
Daň z přidané hodnoty	33,0	82,5	35,9	99,3	2,9	16,8
Daň z příjmů právnických osob celkem	15,0	47,1	15,9	49,0	0,9	1,9
Daň z příjmů právnických osob	14,7	40,7	15,5	42,7	0,8	2,0
Daň z příjmů právnických osob placená obcemi	0,3	6,4	0,4	6,3		-0,1
Daň z příjmů fyzických osob celkem	16,4	47,8	18,7	54,5	2,3	6,7
Daň z příjmů fyzických osob - zvláštní sazba	1,4	3,8	1,5	3,8	0,1	0,0
Daň z příznání celkem	0,4	1,2	0,4	1,2	0,0	0,0
Daň ze závislé činnosti celkem	15,0	42,8	16,8	49,5	1,8	6,7
Daň z nemovitých věcí		10,8		11,4		0,6
Daň z hazardu		6,7		5,4		-1,3
CELKEM <sup>2)</sup>	64,4	194,9	70,5	219,6	6,1	24,7
					+ 9,5 %	+ 12,6 %

1) Sloupec obsahuje daňové příjmy, které hl. m. Praha získává jako obec i jako kraj.

2) Jedná se o propočty vycházející z predikce celostátního inkasa, vliv zpoždění při převodech daňových příjmů v závěru roku není zohledněn.

Nezahrnuje místní a správní poplatky



# Finanční vztahy SR k rozpočtům ÚSC v roce 2017 a 2018

(tis. Kč)	2017	2018	index
<b>OBCE</b>			
Příspěvek na výkon státní správy <ul style="list-style-type: none"><li>• 5 % valorizace</li><li>• 29 000 Kč / 1 opatrovance</li><li>• 107 Kč / 1 občanský průkaz</li><li>• jednotná kontaktní místa</li></ul>	8 172 286	8 590 113	105,1 %
Dotace na vybraná zdravotnická zařízení (93 068 Kč / 1 místo)	18 241	14 891	
<b>CELKEM</b>	<b>8 190 527</b>	<b>8 605 004</b>	<b>105,1 %</b>
<b>HL. MĚSTO PRAHA</b>	906 193	959 571	105,9 %
<b>KRAJE</b>	1 140 548	1 197 575	105,0 %
<b>CELKEM: ÚSC</b>	<b>10 237 268</b>	<b>10 762 150</b>	<b>105,1 %</b>



# Financování přenesené působnosti

---

- návrh SR na rok 2019: **10% valorizace (tj. celkové navýšení cca o 1 mld. Kč)**
- výhled pro roky 2020 a 2021: **valorizace každoročně ve výši 5%**





# Novela zákona o RUD

**Zákon č. 260/2017 Sb.; účinnost 1. 1. 2018**

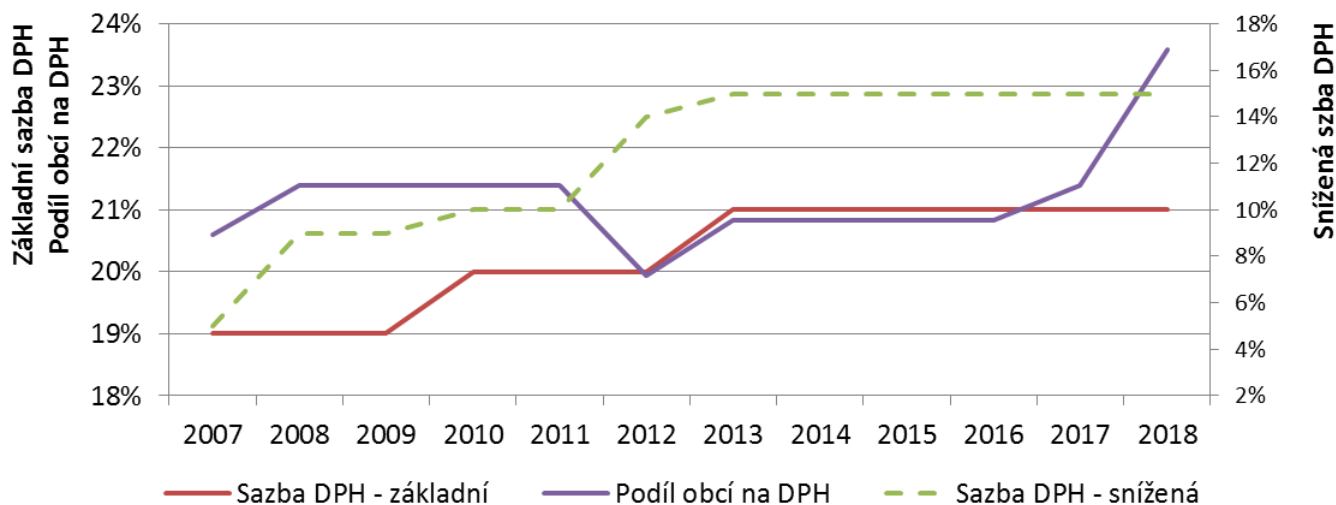
## Obsah novely:

- navýšení **podílu obcí** na DPH z **21,4 %** na **23,58 %** od roku 2018
- navýšení **váhy kritéria počet dětí MŠ a žáků ZŠ** ve školách zřizovaných obcemi ze **7 %** na **9 %** a adekvátně tomu ke snížení váhy kritéria postupných přechodů ze stávajících 80 % na 78 %

- **Finanční dopad:**

obce: navýšení podílu na DPH: **+ 9,5 mld. Kč** (dle daňové predikce z dubna 2018)

**Aktuálně platná vyhláška č. 429/2017 Sb.**

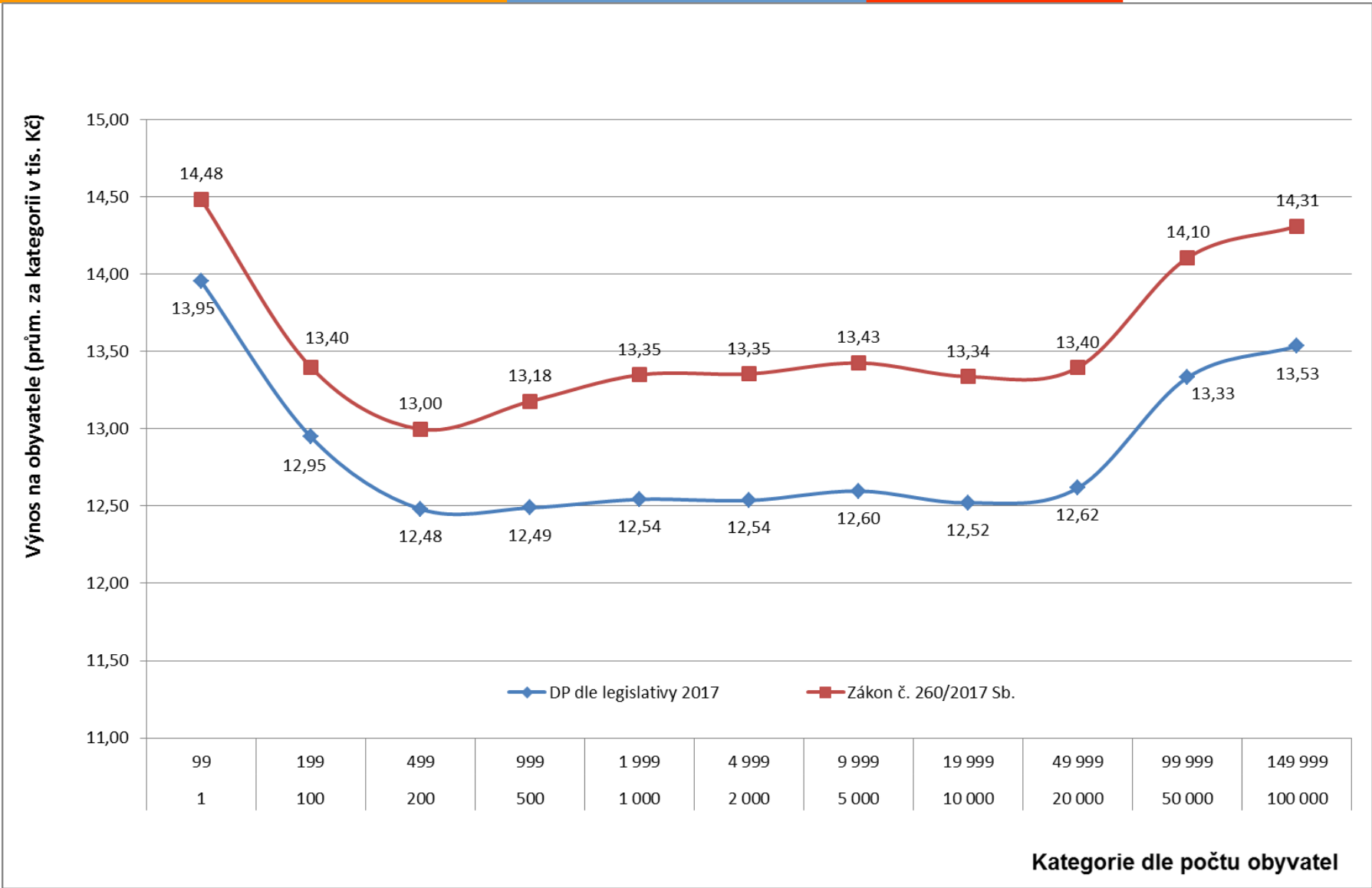


**Pozn.:**

Od r. 2015 existuje druhá snížená sazba ve výši 10%.



# Graf dopadů novely zákona o RUD (dle velikostních kategorií)

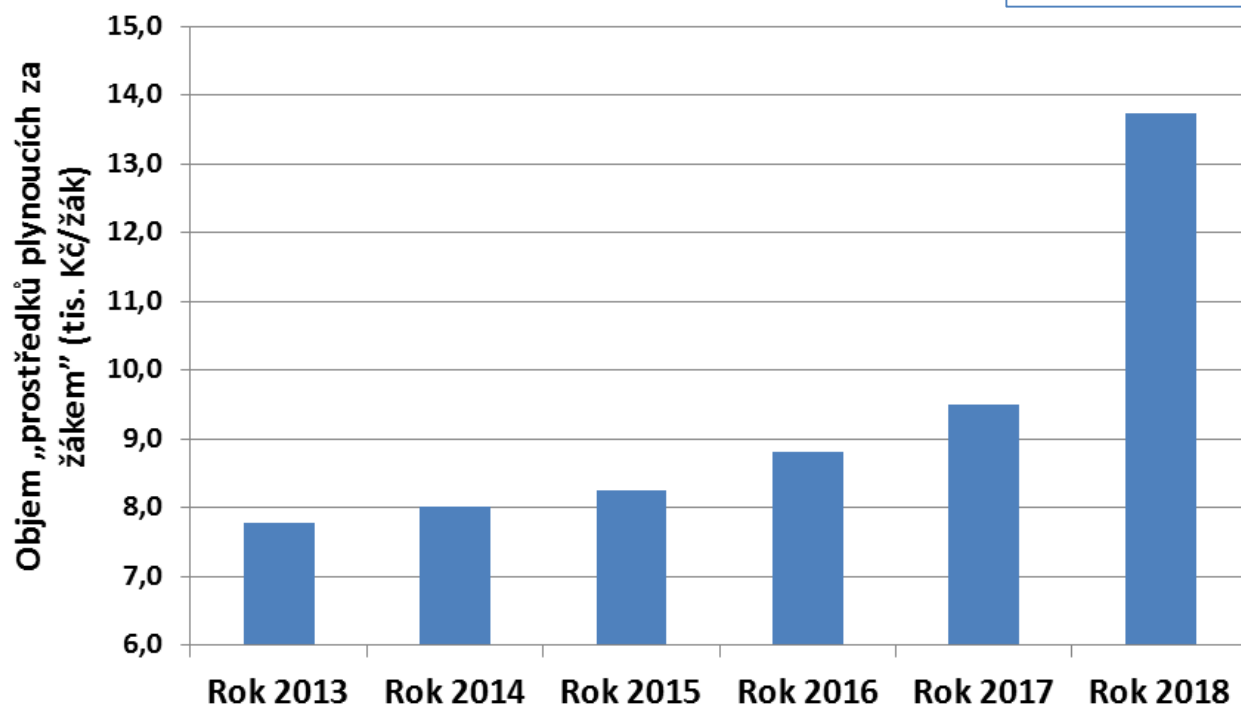




# Objem „prostředků plynoucích za žákem“

Rok 2013	7,780 tis. Kč/žák
Rok 2014	8,020 tis. Kč/žák
Rok 2015	8,246 tis. Kč/žák
Rok 2016	8,806 tis. Kč/žák
Rok 2017	9,506 tis. Kč/žák
Rok 2018 (odhad)	13,740 tis. Kč/žák

V roce 2017 byl přijat zákona č. 260/2017 Sb., který navyšuje váhu kritéria „počet dětí MŠ a žáků ZŠ navštěvujících školu zřizovanou obcí“ ze **7 %** na **9 %**, a to s účinností od 1. ledna 2018.





# Děkuji za pozornost

